

Funded by
the European Union

Digital Innovation Hub
Trakia

Институт по информационни и
комуникационни технологии

Информационен бюлетин за киберсигурност

Бюлетин Март 2023

Номер 7

Цели и обхват

Съдържание:

- Цели и обхват
- Фокус на изданието

Мисия, визия и услуги на ЕЦИХ Тракия

- Реализирани дейности
- Публични изяви
- Цифрова трансформация
- 10 начина за ускоряване на цифровата трансформация
- Мрежа от европейски центрове за цифрови иновации
- Връзки към институции и инициативи
- Редакционен съвет

Информационният бюлетин за киберсигурност бе стартиран през 2020 г. в партньорство между ИИКТ-БАН, редица изследователски организации, Съюза за стопанска инициатива и подкрепен от Британското посолство в София. Следващите 12 броя на бюлетина с подкрепата на проекта **CYBER4All STAR по програма Цифрова Европа на ЕК** и ще бъдат фокусирани към отразяване на дейностите на **Европейския цифров Иновационен Хъб Тракия (ЕЦИХ Тракия)**, който обединява академични институции, малки и средни предприятия, големи компании, публични администрации и браншови асоциации, за да осигури необходимите компетенции в сферата на киберсигурността (обучение, тестване, изследване, консултиране, вкл. за привличане на инвестиции в иновативни продукти и услуги по цифрова трансформация и киберсигурност).

Издаването на бюлетина надгражда предишна успешна работа на ИИКТ-БАН, Институт по отбрана към Министерство на Отбраната (ИО-МО), Европейски софтуерен институт – Център Източна Европа (ЕСИ-ЦИЕ) и Съюз за стопанска инициатива (ССИ), в областта на киберсигурността и повишаване осведомеността малки и средни предприятия (МСП) и ще продължи да предоставя актуална информация, свързана с цифровата трансформация от ИТ модернизация до дигитална оптимизация, нови цифрови бизнес модели, киберзаплахи и начини за тяхното преодоляване..

Целта на онлайн бюлетина е да анализира актуална информация в областта на киберсигурността и предлага възможни решения за справяне с подобни предизвикателства. В тази връзка, основните дейности на ЕЦИХ Тракия са насочени към подпомагане на различни заинтересовани страни от малки и средни предприятия до неправителствени организации, публични администрации и STEM центрове като предоставя разнообразие от услуги в областта на киберсигурността. Крайната цел при формирането на екосистемата на ЕЦИХ Тракия е изграждане на академия за дигитална трансформация и кибер устойчивост, която да поддържа екосистемата.

Ще бъдат положени усилия за засилване на сътрудничеството не само на национално ниво като ще се търси връзка между различните ЕЦИХ в България, връзка с Центровете по компетентност, но и на европейско ниво – мрежата от **ЕЦИХ**, подпомагани от акселератор за цифрова трансформация (digital transformation accelerator/DTA). В тази връзка бюлетинът ще предоставя и информация за основни дейности на потенциални партньори за съвместна работа по проблеми на киберсигурността. В резултат на тези партньорства се очаква и създаване

на съвместни нови услуги, както и решаване на възникнали казуси в областта на киберсигурността.

Бюлетинът ще се публикува на английски и български език на официалните уебсайтове на Цифров иновационен хъб – Тракия (сайта на проекта **CYBER4All STAR**) и **Института по информационни и комуникационни технологии (ИИКТ)** при Българска академия на науките (БАН) като основен академичен партньор.

Редактор на броя: **проф. д.н. Даниела Борисова**

Фокус на изданието: Мисия, визия и услуги на ЕЦИХ Тракия

ДИХ Тракия обединява усилията на бизнеса, академични и изследователски организации, вкл. и на местните власти за предоставяне на услуги в подкрепа на киберзащита на дигитализираните МСП и публични организации. В резултат на предоставените услуги българските МСП и публични организации, ще станат не само по-конкурентоспособни, но и успешно ще се справят с кибер предизвикателствата, съпътстващи дигитализацията.

Основните дейности, които ЕЦИХ Тракия ще предлага на своите потребители от малки и средни предприятия, както на публични администрации и браншови свързани с:

- Иновационни дейности, свързани с идентифициране на възможности за дигитализация и разработване и валидиране на иновативни решения, базирани на съвременни технологии;
- Развитие на бизнеса, свързано с подпомагане на компаниите да прилагат своите решения, да оценят бизнес последиците и да управляват произтичащите промени;
- Създаване на умения, свързани с изграждането на капацитет за иновации чрез обогатяване на потребителите.

ЕЦИХ Тракия ще предлага каталог от разнообразни услуги, които са групирани в няколко теми както е показано:

1) Услугата тестване преди инвестиране помага за по-добро справяне с увеличената сложност на системите и адресиране на неизвестни уязвимости и слабости. Тестване преди инвестиране обхваща дейности като оценка на цифровата зрялост, тестове за проникване, консултации,

кибер полигон (CyberRange) като услуга и справяне с Ransomware като заплаха за бизнеса и администрацията. Оценката на цифровата зрялост е основата за консултантска услуга по дигитализация за разработване на пътна карта за цифровизация на процесите / системите на клиента. Един от ключовите елементи на хъба е CyberRange, който ще осигури инфраструктура за тестване, изследвания, иновации, подкрепа за обучение и в бъдеще сертифициране и решения за цифровизация и киберсигурност. CyberRange има за цел да предостави възможности за тестване на практика за различни задачи, за да се оцени уязвимостта, тестване на задачи за проникване, демонстриране на основите на киберсигурността, както и тестване на решения преди да се инвестиране в тях. Около CyberRange ще бъде разработена лабораторията за дигитална трансформация и киберустойчивост, която ще бъде федерирана с други специализирани лаборатории по роботика, SCADA системи, използване на суперкомпютърни конфигурации и други специализирани лаборатории. Като част от тези решения за киберсигурност ще бъде реализирана платформа DefeatRansomware, за целите на която ще се използват ресурсите на суперкомпютър.

2) Услугата за умения и обученията ще предложи цялостно, практическо решение за изграждане на капацитет за киберсигурност и усъвършенствани цифрови умения, съобразено с индивидуалните нужди на потребителите. Ето защо е от голямо значение да се предоставят умения и услуги за обучение в съответствие с изискванията на крайните потребители, които са разделени на две основни групи: 1) МСП; и 2) публична администрация. Каталогът с предлаганите курсове за обучение ще се актуализира и модифицира съобразно нуждите на конкретния потребител. Като основа за приложението Cyber4All е възможно реализиране на всички обучения в електронна среда за достъп от повече хора, които да се подготвят за присъствено обучение и участие в евентуални симулационни игри.

3) Услугата достъп до финанси ще улесни успешното сътрудничество между проекти/инвестиционни идеи в областта на цифровата трансформация и киберсигурността и инвеститора. Това ще доведе до реализация на проект/идея, изпълняваща мисията на различни ЕЦИХ в Европа. Това е и услуга за тестване на иновативни решения и ускорено реализиране на нови продукти и услуги за цифрова трансформация и киберсигурност, разработени от партньори на хъба.

4) Наред с курсовете и CyberRange като услуга, една от най-важните услуги, която е предвидена да бъде реализирана, е приложението Cyber4All. Това приложение ще може да изпълнява няколко функционалности, като всяка следваща функционалност надгражда предхождащата:

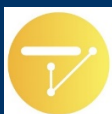

- Първата функционалност (F1) е свързана с автоматизирани проучвания за оценка на цифровата зрялост (DMA) и оценка на зрелостта по отношение на киберсигурността (CSMA).

- Втората функционалност (F2) се отнася до възможността на потребителя (малка компания или организация от публичния сектор) да избере кои услуги да бъдат тествани преди инвестиране.
- Третата функционалност (F3) ще позволява на потребителя да завърши DMA2 и CSMA2 и въз основа на резултатите ще се визуализира списък с препоръчано обучение за придобиване на умения по дигиталната/кибер компетентност, за да се подобри дигиталната/кибер компетентност и осведоменост.
- Четвъртата функционалност (F4) взема предвид резултатите от предишните функционалности, за да предложи на потребителя варианти за достъп до финансови услуги чрез намиране на навременно и достатъчно финансиране за направата на дългосрочна инвестиция в тестваните технологии.
- Следващата пета функционалност (F5) ще дава възможност на потребителя да докладва за вече тествани и внедрени услуги за киберсигурност, чрез полученото финансиране или друго финансиране, и въз основа на последното ще се предоставя допълнителен списък с препоръчани обучения за цифрови/ кибер умения и събития за работа в мрежа и посредничество.
- Последната шеста функционалност (F6) ще изисква потребителят да попълни отново тест за оценка на цифровата и на киберсигурността зрялост (DMA & CSMA) като генерираният резултат на предлагани от центъра услугите ще отчита на нивото на удовлетвореност на клиентите, полученото допълнително финансиране, брой внедрени нови цифрови услуги/технологии/решения и нови цифрови умения.

Чрез създаване на среда за контролирано тестване, обучение и достъп до знания, както и подкрепа при намиране на инвестиции, изграждането на екосистемата на ЕЦИХ Тракия, която стимулира иновациите, ще отговори на нуждите на малките и средни предприятия, публични администрации и браншови асоциации по отношение на цифровизацията и киберсигурността.

Реализирани дейности по проекта CYBER4All STAR #101083793

Digital Innovation Hub
Trakia

Още в първия месец на проекта бяха разработени Д1.1. „Каталог на услугите“, Д2.1. „Развитие на партньорска мрежа“, Д3.1. „Развитие на екосистема и потребителска база“ и Д5.1. „Управление на проекта“, създаващи рамка за работа през следващите 35 месеца с визия за устойчиво развитие на ДИХ-Тракия като основен инструмент за цифрова трансформация и киберсигурност за МСП, ПО и академични структури. Този проект, макар и с продължителност от 3 години и голям обхват е само старт за сдружение „Цифров иновационен хъб – Тракия“, чиято мисия е да бъде партньор на първи избор за МСП и ПО в Централен южен район и цялата страна, желан партньор на иновационните хъбове в ЕС в сферата на цифровата трансформация и киберсигурност. Това ни мотивира да изградим устойчив екип по проекта, който да надгражда с предложения за портфолио от проекти по Националния план за възстановяване и устойчивост, оперативните програми, програмите на ЕС – Цифрова Европа и Хоризонт Европа, както и с директни клиенти за постигане на устойчива екосистема в страната, интегрирана в ВС чрез партньорската мрежа на хъба.

През периода февруари-март 2023 се проведеха 13 обучения по програма „Основи на киберсигурността“, 2 обучения по програма „Етично хакерство“ и 2 обучения по програма „Приложение на изкуствения интелект“ с представители на над 30 малки и средни предприятия, публични институции и училища от региона.

Участниците в обученията дадоха висока оценка на занятията, с особен акцент върху практическата насоченост и интерактивните дейности, чрез които са имали възможност да се запознат в дълбочина с основните кибер заплахи и със съответните методи за противодействие.

Публични изяви

На 26 януари 2023 г. в Националния пресклуб на БТА се състоя пресконференция на тема "Представяне на Европейски цифров иновационен хъб "Тракия". ЕЦИХ "Тракия" е проект между Съюза за стопанска инициатива, Българската асоциация по киберсигурност, Община Пловдив, Българската академия на науките, Цифров иновационен хъб "Тракия" и Пловдивския университет "Паисий Хилендарски".

Проектът е с начална дата 01.01.2023 и е с продължителност 3 години като се финансира по програма "Цифрова Европа" на ЕК и по програма "Научни изследвания, иновации и цифровизация за интелигентна трансформация". Вижте цялата статия [тук](#).

Цифрова трансформация

Gartner

THE
ENTERPRISERS
PROJECT

Gartner определя цифровата трансформация като всичко от ИТ модернизация до дигитална оптимизация, вкл. създаването на нови цифрови бизнес модели. Терминът се използва широко в организациите от публичния сектор за обозначаване на скромни инициативи като пускане на услуги онлайн или наследена модернизация. Според **The Enterprisers Project** „Дигиталната трансформация е интегрирането на цифровите технологии във всички области на бизнеса, фундаментално променяйки начина, по който работите и предоставяте стойност на клиентите. Това също е културна промяна, която изисква от организациите непрекъснато да предизвикват статуквото, да експериментират и да се чувстват комфортно с провала“. Накратко – това е усилие за управление на промяната с въвеждане на цифрови технологии и гарантиране на устойчивост на създаваните системи.

Дигиталната трансформация е наложителна за всеки бизнес, от малкия до корпоративния, за администрацията, академичния сектор и в още по-голяма степен за сектора за сигурност. Това послание идва ясно от привидно всяка основна бележка, дискусия, статия или проучване, свързано с това как бизнесите могат да останат конкурентоспособни и подходящи, докато светът става все по-дигитален. Дигиталната трансформация налага трансформиране на различни бизнес процеси с цел подобряване на тяхната ефективност и въвеждане на организационни и оперативни иновации. Дигиталният бизнес, от друга страна, създава безпрецедентен риск за киберсигурността и в резултат на това много организации се борят да балансират мрежовата сигурност с необходимостта да управляват бизнеса при все по-свързан свят, федерация от разнообразни ИТ системи.

10 начина за ускоряване на цифровата трансформация

Стремежът от ерата на пандемията за бързо стимулиране на цифровите допирни точки и услуги доказва, че трансформацията може да се случи бързо. Ако мислите, че сте в крак, помислете отново. Едно скорошно проучване на изследователската фирма **Gartner** установи, че мнозинството от главните изпълнителни директори (59%) казват, че цифровите инициативи отнемат твърде много време за реализация, а 52% отнемат твърде много време, за да реализират стойност.

Ветерани ИТ ръководители и изпълнителни съветници предлагат следните 10 стратегии, които ИТ директорите могат да използват, за да увеличат скоростта на ИТ проектите и услугите, предоставянето на трансформиращи инициативи.

1. Отървете се от наследеното мислене;
2. Включете се изцяло в модерните работни процеси;
3. Създавайте инструменти за многократна употреба и повтарящи се процеси;
4. Обучете вашия ИТ екип за ключови бизнес двигатели;
5. Направете бизнеса си по-дигитално грамотен;
6. Направете ИТ обучението приоритет;
7. Инвестирайте в модулна архитектура;
8. Ускорете достъпа до данни;
9. Работете директно с клиентите;
10. Съобразете темпото на ИТ с всяка бизнес единица.

Вижте цялата статия [тук](#).

Мрежа от европейски центрове за цифрови иновации

European
Digital Innovation
Hubs Network

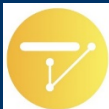
Мрежата от Европейски Центрове за Цифрови Иновации (**EDIH**) е паневропейска инициатива, която има за цел да ускори цифровата трансформация в целия Европейски съюз.

Мрежата EDIH в момента се състои от 151 EDIH, които са съфинансирани от Програмата за цифрова Европа на Европейската комисия, и 76 EDIH със знак за отлични постижения. Основната мисия е да се изгради цифров капацитет на МСП и организациите от публичния сектор в целия Европейски

съюз. За да ускори цифровата трансформация, мрежата EDIH е фокусирана върху изграждането на капацитет и използването на авангардни технологии в ключови сектори във всяка държава-членка на Европейския съюз.

Вижте цялата статия [тук](#).

Предстоящи събития

Digital Innovation Hub
Trakia

Официалното откриване на Европейски Цифров Иновационен Хъб "Тракия" ще се състои на 20.04.2023 г., от 13:30 ч., в Гранд Хотел Пловдив (ул. „Златю Бояджиев“ 2, Пловдив).

Връзки към институции и инициативи

- Съюз за стопанска инициатива
- ДИХ-Тракия
- Българска асоциация по киберсигурност
- ИИКТ-БАН
- ПУ „Паисий Хилендарски“
- Община Пловдив
- DTA
- ECSSO
- Cyber Competence Network
- Cyberwatching.eu
- DIGILIENCE 2023

Редакционен съвет

1. проф. д.н. Даниела Борисова – ИИКТ-БАН
2. доц. д-р Велизар Шаламанов – ИИКТ-БАН
3. Светлин Илиев – Цифров Иновационен хъб – Тракия, Българска асоциация за киберсигурност
4. проф. д-р Станимир Стоянов – Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“
5. д-р Иван Благоев – ИИКТ-БАН
6. д-р Ирена Младенова – Софийски Университет „Св. Климент Охридски“
7. д-р Емилия Печева – Британско посолство в София

Публикуването на настоящия брой на бюлетина се реализира с финансовата подкрепа на проект: **#101083793 – CYBER4All STAR – DIGITAL-2021-EDIH-01** на ЕК

British Embassy
Sofia

СЪЮЗ ЗА СТОПАНСКА ИНИЦИАТИВА
UNION FOR PRIVATE ECONOMIC ENTERPRISE

ПЛОВДИВСКИ
УНИВЕРСИТЕТ
1961
ПАИСИЙ
ХИЛЕНДАРСКИ

BSCA
BULGARIAN CYBERSECURITY ASSOCIATION
Българска асоциация по
киберсигурност

ОБЩИНА ПЛОВДИВ